

De genezing van de krekel

Toon Tellegen

De 'genezing van de krekel' beschrijft het donkere gevoel dat een krekel plotseling overvalt. De mier benoemt dat als somberheid. Het is een prachtig boekje over depressies. We publiceren hier twee hoofdstukjes.

Toon Tellegen. *De genezing van de krekel*. Amsterdam: Querido, 2000. ISBN 90-214-8431-5.

Laat in de ochtend kroop de krekel onder zijn bed uit, zette zijn tafel, zijn stoelen en zijn kast overeind en legde zijn muts en zijn andere eigendommen weer op de planken aan zijn muur. Hij ging aan tafel zitten en begon een brief te schrijven.

Beste tor,

schreef hij. Hij kneep zijn ogen dicht en dacht na. Plotseling hoorde hij lawaai. Hij keek op. Woorden drongen zijn kamer binnen. Ze kwamen door het raam, door de kieren in de muur en onder de deur door. Ze waren klein, droegen zwarte jassen en holden achter elkaar aan. 'Met' en 'mij' zag hij, en 'gaat' en 'het' en 'goed'. Ze gingen aan de ene kant van de kamer staan.

Aan de andere kant van de kamer zag hij 'ik' en 'ben' en 'heel' en 'somber', die blijkbaar door een gat in het dak waren gekomen. Ze waren iets groter en droegen ook iets zwartere jassen. De krekel kon zich niet verroeren. Voor hem lag de brief met *Beste tor*.

De woorden stampten drie keer op de grond en stormden toen op elkaar af. Midden in de kamer grepen ze elkaar beet, sleurden elkaar naar de grond, traptten elkaar, krabden elkaar en probeerden elkaar te verscheuren.

Stof wervelde op en de krekel hoestte.

Pas na lange tijd ging het stof weer liggen en werd het stil. De kleine woorden hadden gewonnen, ook al zaten ze onder de schrammen en krassen en waren hun jassen gescheurd. De grote woorden hadden verloren. 'Ik' was gebroken, 'ben' lag in twee stukken onder een stoel, 'heel' hing dubbelgevouwen aan een spijker in de muur, en 'somber' stond verkreukeld en ondersteboven in een hoek.

De kleine woorden sloegen het stof van hun jas, tilden de overwonnen woorden op en smeten ze uit het raam. Met doffe klappen vielen ze buiten op de grond.

'Au', hoorde de krekel mompelen. Dat is vast 'ik', dacht hij.

'Met', 'mij', 'gaat', 'het' en 'goed' bleven in de kamer achter. Ze sloegen de krekel op zijn schouders, trokken hem overeind, gooiden hem in de lucht en vingden hem weer op.

'Goed' ging op het hoofd van de krekel staan, 'gaat' en 'het' klommen op zijn rug en 'met' en 'mij' hingen aan zijn vleugels. 'Vliegen!' riepen ze. 'Vliegen!'

De krekel sloeg zijn vleugels uit, steeg een klein eindje op en viel met een plof op de grond.

'Ach...' riepen de woorden teleurgesteld. Ze stapten van de krekel af en klommen op het papier, onder *Beste tor*. Ze gingen naast elkaar staan en zeiden: 'Dan maar zo.'

De wind stak op, blies door het raam naar binnen, greep de brief en sleurde hem mee. 'Maar...' riep de krekel nog. Het was te laat. De brief vloog al hoog in de lucht.

Tekening Jeroen Zaat

De krekel bleef de hele middag op de grond liggen. Het sombere gevoel sprong in zijn hoofd heen en weer en sloeg op zijn slapen, uur na uur.

Aan het eind van de middag blies de wind een brief naar binnen. Voor de neus van de krekel viel hij op de vloer.

Beste krekel,

Met mij gaat het ook goed.

De tor

Toen begon de krekel te huilen. Grote stromen tranen vloeiden langs zijn wangen en langs zijn vleugels en zijn voelsprietten en zijn voeten.

Zijn schouders schokten.

Het was de treurigste brief die hij ooit had gelezen.

(Hoofdstuk 8)

De dieren besloten middenin het bos een feest te geven. Tegen de somberheid, zeiden ze. Voor de krekel.

Iedereen kwam en bracht een cadeau voor de krekel mee, alsof hij jarig was. Ze gaven hem vrolijke mutsen, dikke winterjassen, feestelijke dingen die nergens voor dienden en nog veel meer.

De krekel zat in het midden achter een grote tafel. In zijn hoofd zat het sombere gevoel op een ijzeren troon en schreeuwde bevelen die onverstaaanbaar waren.

'Dank je wel, nijlpaard,' mompelde de krekel. 'Dank je wel, vlinder. Dank je wel, zwaan.'

Hij legde de cadeaus achter zich op de grond en leunde op de tafel.

De beer had een taart meegebracht.

'Het is een honingtaart, krekel. De lekkerste taart die ik kon bedenken,' zei hij. 'Maar of jij hem lekker vindt weet ik natuurlijk niet. Ik in elk geval wel.'

Tekening Jeroen Zaaij

Hij zette de taart voor de krekel neer. De krekel knikte.

'Of zal ik hem voor alle zekerheid zelf maar opeten?' vroeg de beer. 'Dan eet er in elk geval één iemand wat hij lekker vindt.' Hij tilde de taart weer op en stopte hem in zijn mond.

De dieren waren heel vrolijk. Dat hadden ze afgesproken. Ze zongen liederen over de zomer en over de maan en over het kabbelen van de rivier, en iedereen danste met iedereen: de mier met de eekhoorn, de pad met de olifant, de giraffe met de reiger.

Het was een warme avond in de zomer. Sterren flonkerden aan de hemel en de rivier glinsterde.

Af en toe ging er een gejuich op, zomaar, zonder reden.

De gloeiworm gloeide op een tak van de wilg en het vuurvliegje danste met de vlinder onder de rozenstruik.

Wat een feest, dacht iedereen.

Later op de avond werd het nog vrolijker. De neushoorn wierp het nijlpaard omhoog, de schildpad vergat zichzelf en holde in het rond, en de slak giechelde, ging op zijn steeltjes staan en probeerde zo te lopen. De walrus zei dat hij nog nooit zo uitbundig was geweest. 'Want dat ben ik toch?' vroeg hij aan iedereen en iedereen zei: 'Ja, je bent heel uitbundig, walrus.' De mol en de aardworm trokken zich niets van het maanlicht aan en dansen in de openlucht en de olifant klom in de nek van de giraffe, viel met een klap op de grond en riep: 'Dat telt niet!'

Er lachten dieren die niet wisten dat zij konden lachten en zelfs de snoek en de karper zongen en sloegen elkaar met hun vinnen op de rug.

Alleen de krekel zat stil op zijn stoel aan de tafel. Af en toe rolde er een traan langs zijn wang. Maar niemand keek naar hem.

Hij trommelde langzaam op het tafelblad en keek naar zijn vingers. Sombere vingers, dacht hij.

Hij liet zich van zijn stoel afglijden en bleef onder de tafel liggen.

Toen kon niemand hem meer zien.

(Hoofdstuk 35)

Intermezzo

Is waanzin in taal te vatten? Moeilijk. Daarmee is het woord aan dichters, de circusartiesten van het woord. In zijn 'Verzamelde gedichten' beschreef Lucebert waanzin als volgt:

*'de waanzin tikt tikt tikt onder het haastige water
de waanzin is een patent gegarandeerd horloge
is een spitse en gepunte heer
hij balanceert op betonnen vedergewichten
transporteert zich van pro naar prae*

en wat wil hij daar worden?...

een o zo zonneklaar hoogdravende kokhals

een brok paard in een lade

en weinig weinig wil hij meer

dan waken aan zijn vierkant cirkelvormig doodsbed'

Het tikken is de centrale metafoor voor de continue countdown van tijd en waanzin.